

ПИСАНЕТО ПО
ТРУДНИ ТЕМИ

КРИТЕРИИ ЗА ПИСАНЕ ПО ТРУДНИ ТЕМИ

- Да е забавно;
- Да са включени трудните теми;
- Да не вдетиняваме текста допълнително;
- Да адресираме страшните сценарии;
- Да пишем за забрани от съвремието;
- Да бъдем деликатни в избора си на онова, което е смилаемо за детето в съответната възраст по таблицата на Ерик Ериксон.

ОЩЕ КРИТЕРИИ

- Да не опростяваме дълбочината на проблемите и да не предлагаме лесни решения;
- Да позволяваме на текста ни да съдържа страшни неща, да не лишаваме децата от тях;
- Да се съобразяваме с обема – който трябва да е достатъчно кратък. Не повече от 2 страници и половина за приказка, стихове не повече от три строфи.

ИНТЕРАКТИВНОСТ

- Входът към четенето за децата често и парадоксално е през писането.
- Когато децата се учат да пишат свои приказки през приказни игри, те усещат силата на историите и поднасят живи теми от живота си в тях.
- Децата се учат да споделят и автотерапевтират чрез писането. Целта не е да създадат гениален текст, а да помогнат на душата да се съвземе и развие.

ДЕТЕТО НЕ Е КУКЛА НА ВЪЗРАСТНИТЕ

- Да не използваме умалителни;
- Да не вдетиняваме излишно текста;
- Да имаме предвид, че срещу текста ни стои равнопоставено човешко същество, макар и в процес на начално развитие;
- Детето не е малоценен възрастен;
- Да даваме по-малко пространство на всезнаещия разказвач и повече на самите герои.

ПРЕЖДЕВРЕМЕННО ПОРАСНАЛИТЕ ДЕЦА

- Те се грижат за своите възрастни – болна майка, баща алкохолик, гурбетчии, баба със счупен крак и т.н.
- Те преживяват своето детство отложено, след като пораснат.
- Когато пишем за тези деца е нужно да се обръщаме към тях с надлежното уважение, но и с повишена деликатност.

ТРУДНИ ТЕМИ ЗА ПОДРАСТВАЩИТЕ

- Употреба на наркотици
- Смяна на пола
- Развод на родителите
- Агресията в училище
- Загубата, смъртта
- Поглъщащия захват на технологиите
- Момичешкото тяло, теглото
- Гурбетчийството
- Възрастните, които се държат като деца

ПРИКАЗКОТЕРАПИЯ

- Разговори за герои от любима приказка
- Преобръщане на сюжета чрез продължение на приказката, смяна на герои, въвеждане на нови
- Разсъждения за постъпките на героите
- Как би постъпило детето?
- Създаване на приказки по конкретен проблем съвместно с детето.

ПРОБЛЕМЪТ С РОДИТЕЛИТЕ

- Никога не пишем в заглавието, че текстовете се отнасят до деца от група с определен проблем (за осиновени деца, за деца с разведени родители, за незрящи и др.)
- Първият адресат на изданията са родителите и едва тогава децата. Родителите често не признават, че имат проблем!
- Как тогава да заобиколим отричането на проблема?

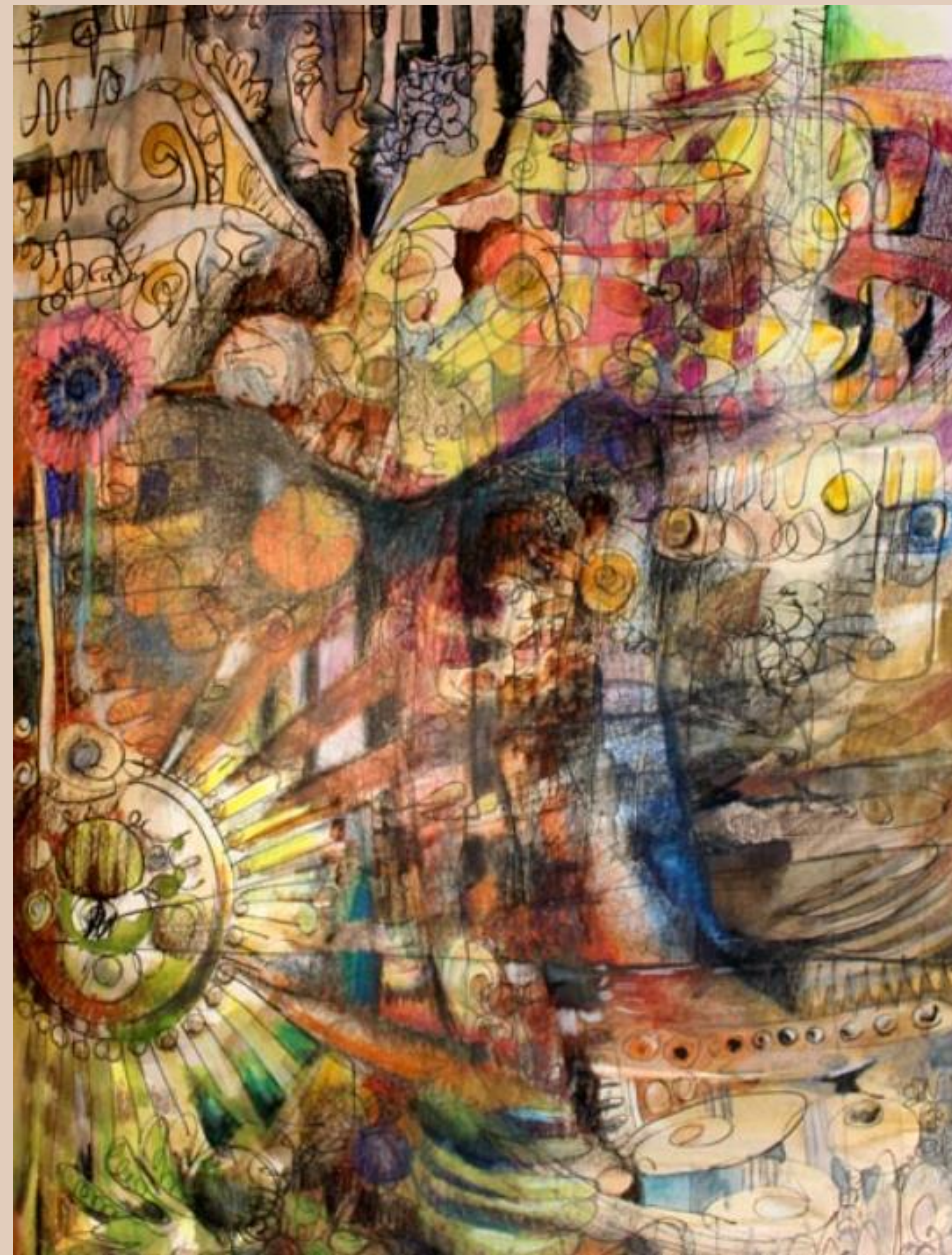
РЕШЕНИЕТО

- Отговорът е и сложен и прост.
- За да стигнем до децата през писането по трудна тема, с която и родителят не се е справил, създаваме герои, сред които се отдава уважение и на родителя, и на детето, и на проблема, но без да насочваме родителя ексклузивно, че приказката е подходяща за дете с проблем.

ПРИЛАГАТЕЛНИТЕ

- Дори в други художествени текстове да избягваме употребата на прилагателни имена, когато пишем в терапевтичен контекст това правило не важи.
- Добре е да се четат думи като: “разочарован”, “радостен”, “тъжен”, “самотен”, “отчаян”, “щастлив”, а най-добре е те да бъдат обяснявани с разширени метафори, подходящи за съответния герой като например: “сякаш се намираше в дълбока пещера, от която му беше трудно да се измъкне.”, “пърхаше от радост и размахваше ръце, сякаш му бяха пораснали невидими крила” и други.
- Така показваме емоционално интелигентен герой, в когото децата да се припознаят.

ОТЛИЧНАТА ПОДГОТОВКА ПРЕДИ ПИСАНЕТО

- Запознайте се с проблемите на определена група от деца, за която пишете.
- Срещнете се с техните семейства.
- Запишете си реални разговори с децата
- Прочетете книги по темата, срещнете се с психолог, който е запознат с нея.

ФОРМАТИ НА ТЕРАПЕВТИЧНО ПИСАНЕ

- Списъци
- Писма
- Таблици
- Дневници
- Диалози
- Работа с приказки

ЧРЕЗ ТЕРАПЕВТИЧНОТО ПИСАНЕ

- Разрушаваме табута;
- Учим децата да споделят;
- Проявяваме емпатия;
- Научаваме децата да търсят помощ;
- **Пишем за тях, но и им позволяваме те да пишат за себе си и за нас.**

ДА СЪЗДАВАМЕ НАДЕЖДА

- Сюжетите не бива да отричат мрака на преживяването, но е добре да завършват с лъч надежда.

БЛАГОДАРЯ!

Диана Петрова

преподавател в магистратурата „Литературата
– творческо писане“ по „Терапевтично писане“,
СУ „Св. Климент Охридски“,

автор на терапевтични приказки лонгселъри
и терапевт в обучение

letterstherapy@gmail.com

